

Ritaharjun seurakuntakoti

Pelastussuunnitelma

Ritaharjun seurakuntakoti pelastussuunnitelma

Laadittu 25.11.2019

Laatija Milla Korkia-aho

Viimeksi päivitetty 30.12.2019

Päivittäjä Milla Korkia-aho

Tämä pelastussuunnitelma on laadittu käyttäen palvelua MST Consulting Oy.

Tässä pelastussuunnitelmassa on 32 sivua.

Sisällys

1	Johdanto	5
2	Lainsäädäntö	6
3	Jakelu ja päivittäminen	7
4	Kohteen perustiedot	8
4.1	Perustiedot	8
4.2	Muut tiedot	8
5	Organisaatio	11
5.1	Turvallisuushenkilöstö	11
5.2	Turvallisuushenkilöstön tehtävät	11
5.3	Turvallisuushenkilöstön koulutus ja tiedotus	12
5.4	Kiinteistön turvallisuushenkilöt	12
5.5	Kiinteistön tärkeät numerot	13
5.6	Muut tärkeät numerot	13
6	Riskit	14
7	Turvallisuusjärjestelyt	15
7.1	Sammutuskalusto	15
7.2	Turvalaitteet	15
7.3	Ensiapu	16
7.4	Paloturvallisuus	16

8	Muut järjestelyt	18
8.1	Ilmanvaihtokone	18
9	Toimintaohjeita	19
9.1	Turvallisuusorganisaatio	19
9.2	Avun hälyttäminen	19
9.3	Tiedottaminen onnettomuus- ja kriisitilanteissa	20
9.4	Sairauskohtaus tai tapaturma	22
9.5	Tulipalo	23
9.6	Toimenpiteet hätäpoistumistilanteessa	23
9.7	Toiminta kokoontumispaikalla	24
9.8	Liikuntarajoitteisen avustaminen hätätilanteessa	26
9.9	Vesivahinko	26
9.10	Väkivallan uhatessa	26
9.11	Pommiuhka	27
9.12	Yleinen vaaramerkki	28
9.13	Sähkökatkot	29
9.14	Kynttilöiden turvallinen polttaminen	29
10	Väestönsuojelu	30
11	Suojaväistö	31
12	Irtaimiston säilytys	32

1 Johdanto

Pelastussuunnitelman tarkoituksena on herättää työntekijöiden, ohjaajien ja seurakuntalaisten mielenkiintoa turvallisuusasioita kohtaan ja antaa heille tietoa kiinteistön turvallisuuteen liittyvissä asioissa normaali- ja poikkeusoloissa sekä selkeyttää toimintaohjeita vaaratilanteiden, onnettomuuksien, suuronnettomuuden ja poikkeusolojen varalta.

Oikeat ensitoimenpiteet ennen ammattiauttajien saapumista ovat ratkaisevan tärkeitä esimerkiksi sairaskohtaus-, palo- tai vesivahinkotilanteessa. Onnistuneet ensitoimenpiteet vähentävät onnettomuuden seurauksena syntyviä vahinkoja merkittävästi - ääritilanteessa antavat lähimmäiselle elämän takaisin. Meistä jokainen on velvollinen toimimaan ja auttamaan omien kykyjensä mukaan.

Oulun seurakuntayhtymä

2 Lainsäädäntö

Pelastussuunnitelman laatimisvelvollisuus perustuu pelastuslain (PeL 379/2011) sekä pelastusasetuksen (PeA 4077/2011) vaatimuksiin omatoimisesta varautumisesta. Säädösten tavoitteena on ihmisten oman toiminnan sekä viranomaistoiminnan menetelmin vähentää tulipalojen, tapaturmien ja muiden vaaratilanteiden määrää siten, että väestön terveys, omaisuus, työpaikat, toimeentulo, tuotannon jatkuvuus ja puhdas ympäristö kyetään turvaamaan kaikissa olosuhteissa sekä normaali- että poikkeusoloissa.

Pelastussuunnitelma on kirjoitettu dokumentti siitä, kuinka kohteessa varaudutaan toimimaan erilaisissa onnettomuus-, vaara- tai vahinkotilanteissa ja kuinka se organisoii onnettomuuksia ehkäisevän toiminnan. Järjestelyjen lähtökohtana ovat uhkakuvat sekä niistä johdettujen riskien arviointi ja hallinta. Tässä kiinteistössä suunnitteluvuorituksen määräytymiseen on vaikuttanut seuraavat pelastuslain kohdat: 14 §, 15 §, 16 §.

3 Jakelu ja päivittäminen

Suunnitelma on tarkastettava vähintään kerran vuodessa sekä toiminnan oleellisesti muuttuessa. Pelastusviranomaisia täytyy pitää ajan tasalla suunnitelmasta ja sen oleellisista päivityksistä.

Päivittäminen

Suunnitelmapäivityksestä vastaa: Seurakuntamestarit

Omatoiminen suunnitelman tarkastus tehdään vuosittain. Kukin seurakunta pitää ajantasalla pelastussuunnitelmassa esitettyjen vastuuhenkilöiden ja toimintojen oikeellisuuden, tarvittaessa päivittää päivitysoikeuksiensa laajuudessa sekä ilmoittaa muista tarvittavista muutoksista turvallisuuspäällikölle.

Päivitystä valvoo ja ohjaa seurakuntayhtymän turvallisuuspäällikkö.

Jakelu

Suunnitelma löytyy MSTC-pelastussuunnitelmatyökalusta. Pelastussuunnitelman pääsee lukemaan seurakuntayhtymän kotisivuilta tai kiinteistön ohjetaulussa olevan QR-koodin kautta.

4 Kohteen perustiedot

Seurakuntakodissa järjestetään erilaisia tilaisuuksia kuten perhekirKKo, kaste-, hää- ja muistotilaisuuksia. Näiden tilaisuuksien lisäksi seurakuntasalia pidetään kokous- ja juhlapaikkana.

4.1 Perustiedot

Kiinteistön nimi	Ritaharjun seurakuntakoti
Kiinteistön osoite	Riistatie 1 90540 OULU
Rakennusten määrä	1
Kiinteistön omistaja	Oulun seurakuntayhtymä puh. 08 3161300 http://www.oulunseurakunnat.fi
Rakentamisvuosi	2019
Pinta-ala	184 m ²
Kerrokset	1
Paloluokka	P3
Käyttötarkoitus	Seurakuntatila, Kokoontumistila

4.2 Muut tiedot

Kohde kuuluu seuraavaan pelastustoimen alueeseen: Pohjois-Pohjanmaa.

Kiinteistönhoito	Kiinteistöpalvelut puh. 044 3161730 päivystys 010 636121
Talvikunnossapito	Lassila&Tikanoja
Sähköntarjoaja	Oulun Energia puh. 08 55843300 päivystys 08 55843222 http://www.oulunenergia.fi
Vesiyhtiö	Oulun kaupunki: Oulun vesi puh. 08 55843800 päivystys 044 7033800 http://www.oulunvesi.fi
Vartiointiliikkeen yhteystiedot	Avarn Security päivystys puh. 010 6202000
Kokoontumispaikka	Kiinteistön etupuolella, koulun lastauslaiturin edessä
Veden pääsulku	Lämmönjakohuoneessa, heti ovesta vasemmalla
Lämmönjakohuone	Kiinteistö vasemmalla sivustalla
Sähköpääkeskus	Eteisessä
Ilmanvaihtokone	Lämmönjakohuone
Ilmanvaihdon hätä-seis	Pääeteinen

Henkilömäärät

Yhteensä			
	Päivällä	Illalla	Yöllä
Arkisin	42	42	0
	<i>Saliin max. 42 henkilöä</i>		
Viikonloppuisin	42	42	0
	<i>Saliin max. 42 henkilöä</i>		

Kiinteistön huoltotoimenpiteet

- **Kiireelliset** kiinteistöhuoltotyöt hoidetaan arkena **kiinteistöpalveluiden** kautta.
- **Kiireettömät** kiinteistöhuoltotyöt hoidetaan aina **palvelupyynnöllä**.
- **Virka-ajan ulkopuolella** kiireellisissä kiinteistöhuoltotöissä otetaan yhteyttä päivystysnumeroihin (Katso luku 5.5.).
- Viikonloppuisin tilatuista kiireellisistä kiinteistöhuoltotöistä (esimerkiksi viemärihuolto) ilmoitetaan palvelupyynnöllä kiinteistöpalveluihin.
- Mahdolliset siivouksen tai kiinteistöhuollon reklamaatiot ilmoitetaan palvelupyynnöllä.

5 Organisaatio

5.1 Turvallisuushenkilöstö

Onnettomuuksien ja vahinkojen ennaltaehkäisystä sekä pelastus-, ensiapu- ja muista kiireellisistä tehtävistä vastaavat seurakunnan turvallisuushenkilöstö. Turvallisuushenkilöstöllä on jokaisella oma tehtävänsä, jonka he hoitavat muun työnsä ohella. Henkilöstön tulee perehtyä huolellisesti seurakunnan pelastussuunnitelmaan, omaan tehtäväkuvaukseen ja annettuihin turvallisuusohjeisiin ja toimia niiden mukaan sekä normaaliaikana, että onnettomuuden sattuessa.

Myös jokaisen seurakunnan henkilön tulee toimia annettujen ohjeiden mukaan, ylläpitää ja edistää seurakunnan turvallisuuskulttuurin muodostumista ja tarvittaessa ehkäistä vahingon syntyminen tai rajoittaa vahingon laajuutta. Seurakunnan johdon tulee omalta osaltaan mahdollistaa turvallisuuteen tähtäävä toiminta antamalla turvallisuushenkilöstölle riittävä toimintavapaus tehtävien suorittamiseen.

5.2 Turvallisuushenkilöstön tehtävät

Yhteisen kirkkoneuvoston päätöksellä (8/25.5.2005 § 200 liite 51) on yhtymään nimetty pelastusorganisaatio.

Turvallisuusjohtaja (yhtymäjohtaja) Antaa edellytykset turvallisuustoiminnan luomiselle ja ylläpitämiselle. Vastaa turvallisuusorganisaation henkilöhallinnasta. Määrittelee osaltaan turvallisuustoiminnan tavoitteet yhdessä turvallisuuspäällikön kanssa. Antaa turvallisuushenkilöstölle taloudelliset toimintaresurssit. Päättää laajoissa onnettomuus- ja vahinkotilanteissa toiminnan muutoksista.

Turvallisuuspäällikkö Johtaa turvallisuustoimintaa ja vastaa siitä, että tilat pysyvät säädösten, määräysten ja ohjeiden edellyttämässä kunnossa. Koordinoi turvallisuusorganisaation toimintaa ja vastaa pelastustoimintaan liittyvien harjoitusten organisoinnista. Pitää yhteyttä alan viranomaisiin ja osallistuu palo- ja työsuojelupiirin tarkastuksiin.

Määrittelee osaltaan turvallisuustoiminnan painopistealueet yhteistyössä turvallisuusjohtajan kanssa. Vastaa turvallisuusmateriaalin hankkimisesta ja ylläpitämisestä. Arvioi turvallisuustoiminnan tuloksellisuutta ja raportoi toiminnastaan johdolle. Johtaa turvallisuushenkilöstön toimintaa onnettomuus- ja vahinkotilanteissa.

Kiinteistön turvallisuusvastaava (seurakuntamestari) Huolehtii päivittäisen työn ohella palo- ja henkilöturvallisuuden sekä muun pelastus- / turvallisuustoiminnan ylläpitämisestä alueellaan. Huolehtii työpaikallaan pelastus-, sammutus-, ensiapu- tai muiden toimenpiteiden käynnistämisestä onnettomuus- tai vahinkotilanteissa. Poistuu itse viimeisenä omalta vastuualueeltaan (evakuoin-

titilanne). Huolehtii pelastus- / turvallisuustoimintaan liittyvän valmiuden ylläpitämisestä alueellaan. Perehdyttää työntekijät työpaikan turvallisuusjärjestelyihin ja toimintaan onnettomuustilanteissa. Kehittää ja tekee esityksiä turvallisuuden kehittämiseksi. Ilmoittaa turvallisuuspäällikölle työpaikalla tapahtuvista turvallisuustoimintaan vaikuttavista tapahtumista. Päivittää ja ylläpitää kiinteistön pelastussuunnitelmaa.

Turvallisuusvalvojat Seuraavat päivittäisen työn ohella palo- ja henkilöturvallisuuden sekä muun pelastus- / turvallisuustoiminnan ylläpitämisestä alueellaan. Huolehtivat evakuointitilanteesta, että kaikki henkilöt ovat poistuneet omalta vastuualueeltaan. Ilmoittavat havaitsemistaan turvallisuuspuutteista kiinteistön turvallisuusvastaavalle.

5.3 Turvallisuushenkilöstön koulutus ja tiedotus

Yhtymän palveluyksiköiden ja seurakuntien järjestämien tilaisuuksien vastuuhenkilöille koulutetaan pelastussuunnitelman sisältö. Kun henkilöt liikkuvat eri kohteissa, niin he ennen tilaisuuden alkua lukevat kiinteistökohtaiset pelastussuunnitelmat. Niihin kirjattuja tietoja sisältyy myös viikkokohtaiseen turvallisuussuunnitteluun.

Yhtymään tulevan uuden työntekijän perehdyttäjän tulee esitellä tarkasti sen kiinteistön pelastussuunnitelma, missä henkilö pääasiassa työskentelee. Jos työntekijän työnkuva edellyttää työskentelemistä useissa kiinteistöissä, niin hän tutustuu niiden pelastussuunnitelmiin oma-aloitteisesti.

Opastauluihin on merkitty alkusammutuskaluston, poistumisteiden ja ensiapuvälineiden sijainnit. Käsisammuttimet on merkitty omilla opastekilvillä.

5.4 Kiinteistön turvallisuushenkilöt

Johdon edustaja	Aarne Kiviniemi Oulun seurakuntayhtymä puh. 050 5223285 aarne.kiviniemi@evl.fi
Turvallisuuspäällikkö	Jukka Rönkönharju Oulun seurakuntayhtymä puh. 040 8477641 jukka.ronkonharju@evl.fi
Turvallisuusvalvoja	2-3 kohteessa pääsääntöisesti työskentelevää henkilöä Oulun seurakuntayhtymä
Kiinteistön turvallisuusvastaava	Kohteen seurakunta- tai vahtimestari Oulun seurakuntayhtymä

5.5 Kiinteistön tärkeät numerot

Tehtävä	Nimi	Puhelinnumero	Päivystysnumero
Omatoiminen huolto	Kiinteistöpalvelut	044 3161730	010 636121
Vartiointiliikkeen yhteystiedot	Avarn Security		010 6202000

Huolto

	Nimi	Puhelinnumero	Päivystysajat
Sähköhuolto	Oulun Energia	08 55843222	Jatkuva päivystys
Vesihuolto	Oulun Vesi	044 7033800	Työajan ulkopuolella

5.6 Muut tärkeät numerot

Toimija	Puhelinnumero	Päivystysajat
Hätänumero	112	24 h
Myrkytystietokeskus	0800 147 111	24 h

6 Riskit

Kohteen riskit on kartoitettu ja analysoitu erilliseen liitteeseen. Kyseisen liitteen löydät Liitteet-välilehden alta tai Tulosta-välilehden alla olevan tulostettavan pelastussuunnitelman lopusta.

7 Turvallisuusjärjestelyt

7.1 Sammutuskalusto

Sijainti	Sammutuskalusto	Kuvaus
Aula	Käsisammutin	Nestesammutin
Aula	Pikapaloposti	Pikapaloposti
Keittiö	Sammutuspeite	

Alkusammuttimet tulee tarkastaa:

- vähintään vuoden välein kun käsisammutin on alttiina sammuttimen toimintakuntoon vaikuttaville tekijöille, kuten kosteudelle, tärinälle tai lämpötilojen vaihtelulle (ulkotilat)
- vähintään kahden vuoden välein (sisätilat)

Pikapalopostit tulee tarkastaa:

- Pikapalopostien toimivuus tulee tarkastaa vuoden välein. Pikapalopostien letkujen koeponnistus tulee tehdä viiden vuoden välein.

7.2 Turvalaitteet

Savunpoisto

Savunpoiston tarkoituksena on palossa syntyvien palokaasujen, savun ja lämmön poistaminen tiloista. Savunpoistolaitteet on huollettava ja kokeiltava määräajoin käyttö- ja huolto-ohjeen mukaisesti. Savunpoistolaitteistoa käyttää vain pelastuslaitos.

Savunpoistolaitteisto

Ilmanvaihdon pysäytys

Mikäli rakennukseen kohdistuu ulkoinen vaara, kuten palokaasut viereisestä rakennuksesta, tulee ilmanvaihto sulkea. Tällöin pelastusviranomaisen antaa yleensä hätätiedotteen, jossa annetaan myös

lisäohjeita ja kehoitus ilmanvaihdon pysäytykseen.

Ilmanvaihdon saa pysäyttää kuka tahansa.

Ilmanvaihdon pysäytys: Pääeteinen

7.3 Ensiapu

Työturvallisuuslain (738/2002) 46 § mukaan työnantajan on huolehdittava työntekijöiden ja muiden työpaikalla olevien henkilöiden ensiavun järjestämisestä, annettava ohjeet ensiavun saamiseksi sekä varattava työpaikalle tai sen välittömään läheisyyteen riittävä määrä asianmukaisia ensiapuvälineitä.

7.4 Paloturvallisuus

Palovaroitin

Palovaroittimien tehtävänä on varoittaa alkavasta tulipalosta. Näin alkavan palon tukahduttaminen, muiden varoittaminen ja pelastautuminen on mahdollista.

Palovaroitin

Sijainti	Kiinteistö
Kuvaus	Järjestelmä kattaa koko kiinteistön
Kattavuus	Koko kiinteistö
Laitteiston malli	Verkkovirta
Hälytyksen tyyppi	Paikallinen hälytys

Poistumisreitit

Poistumisturvallisuuden periaatteena on, että rakennuksen kaikista tiloista on joka hetki päästävä poistumaan vähintään kahta kulkureittiä pitkin ilman avainta tai muuta oven avausvälinettä. Ovia ei saa pitää työaikana takalukossa. Uloskäyntien edessä ei saa säilyttää tavaraa.

Kokoontumispaikka: Kiinteistön etupuolessa, koulun lastauslaiturin edessä

Tulityöt

Tulityöt määritellään töiksi, joissa syntyy kipinöintiä tai joissa käytetään liekkiä tai muuta lämpöä ja joka aiheuttaa palovaaraa. Tällaisia töitä ovat mm. kaasu- ja kaarihitsaus, poltto- ja kaarileikkaus, laikkaleikkaus ja metallien hionta, joista syntyy kipinöintiä, sekä työt, joissa käytetään kaasupoltinta, muuta avotulta tai kuumailmapuhallinta. Tulitöille on aina niiden palovaaran vuoksi harkittava vaihtoehtoisia menetelmiä.

Tulitöiden suorittaminen tilapäisellä tulityöpaikalla vaatii aina tulityöluvan. Tulityön suorittajalla on oltava voimassa oleva tulityökortti.

8 Muut järjestelyt

8.1 Ilmanvaihtokone

Ilmanvaihtokone

Sijainti	Lämmönjakuhuone
Kuvaus	Koko kiinteistön ilmanvaihto Ilmanvaihtokoneen tyyppi: Koneellinen ilmanvaihto
Hätä-seis-painikkeen sijainti	Pääeteinen

9 Toimintaohjeita

Seuraavilla sivuilla on selostus ohjeista onnettomuuksien ehkäisemiseksi sekä onnettomuus- ja vaaratilanteissa toimimiseksi. **Lue toimenpideohjeet tarkasti!**

Oikeat toimenpiteet, ratkaisut ja valinnat ehkäisevät ja rajoittavat onnettomuuksia. Vahinkoja voidaan näin minimoida tai ne voidaan poistaa kokonaan.

Turvallisuus on kaikkien yhteinen asia!

Huomiothan, että kiinteistön **pohjakuva** löytyy Liitteet -välilehden alta. Pohjakuvasta löytyvät kaikki kiinteistön keskeisimmät turvallisuusjärjestelyt.

9.1 Turvallisuusorganisaatio

Kiinteistön turvallisuushenkilöt

Johdon edustaja	Aarne Kiviniemi Oulun seurakuntayhtymä puh. 050 5223285 aarne.kiviniemi@evl.fi
Turvallisuuspäällikkö	Jukka Rönköharju Oulun seurakuntayhtymä puh. 040 8477641 jukka.ronkonharju@evl.fi
Turvallisuusvalvoja	2-3 kohteessa pääsääntöisesti työskentelevää henkilöä Oulun seurakuntayhtymä
Kiinteistön turvallisuusvastaava	Kohteen seurakunta- tai vahtimestari Oulun seurakuntayhtymä

9.2 Avun hälyttäminen

Kaikissa kiireellisissä hätätilanteissa, olipa kyse sitten poliisin, pelastustoimen, sairaankuljetuksen tai sosiaalitoimen kiireellisestä avuntarpeesta **SOITA NUMEROON: 112**

Soita hätäpuhelu itse, jos voit

Tärkeää on, että hätäpuhelun soittaa se, jota asia koskee. Hänellä on tietoja, joita päivystäjä tarvitsee määritellessään millaista apua paikalle lähetetään. Välikäsien kautta tuleva puhelu voi viivästy-

tää avun paikalle tuloa.

Kerro, mitä on tapahtunut

Hätäkeskuspäivystäjä kysyy soittajalta tietoja tapahtuneesta, jotta hän osaa tarvittaessa lähettää tilanteeseen oikean avun.

Kerro tarkka osoite ja kunta

Hätäkeskuksen alueella saattaa olla useita samoja osoitteita eri kunnissa. Siksi on tärkeää kertoa osoitteen lisäksi tapahtumapaikkakunta.

Vastaa sinulle esitettyihin kysymyksiin

Päivystäjän esittämällä kysymyksillä on tarkoituksensa. Kysymykset eivät viivästytä avun hälyttämistä. Kiireellisessä tapauksessa päivystäjä hälyttää jo puhelun aikana auttamaan tulevat viranomaiset ja yhteistyökumppanit, sekä antaa näille lisätietoja tapahtuneesta.

Toimi annettujen ohjeiden mukaan

Päivystäjä on koulutettu antamaan ohjeita eri tilanteisiin. On tärkeää noudattaa annettuja ohjeita. Oikein suoritetuilla ensitoimenpiteillä on usein merkitystä tilanteen lopputuloksen kannalta.

Lopeta puhelu vasta saatuaasi siihen luvan

Liian aikainen puhelun päättäminen voi hidastaa auttajien paikalle saapumista. Saatuaasi luvan puhelun päättämiseen, sulje puhelin. Pidä linja vapaana. Päivystäjä tai kohteeseen saapuva auttaja voi tarvita lisätietoja tapahtuneesta.

9.3 Tiedottaminen onnettomuus- ja kriisitilanteissa

- Onnettomuuksista tiedottaa julkisuuteen poliisi tai palokunta
- Yhteydet tiedotusvälineisiin hoitaa viestintäpalvelut
- Lausuntoja yhtymän nimissä antaa yhtymäjohtaja ja seurakunnan nimissä kirkkoherra
- Työntekijät eivät anna koskaan asianosaisten tietoja julkisuuteen
- Poliisi ilmoittaa tapahtuneesta menehtyneen omaisille ja virka-apua annetaan tarvittaessa
- Puhelinnumerot:

Yhtymäjohtaja 0505223285

Viestintäjohtaja 0405462713

YKN:n pj 044 316 1584

- Estä vahinkojen syntyminen
- Hälytä apua, hätäkeskus 112
- Ilmoita esimiehellesi
- Suuret vahingot ja kaikki onnettomuudet aina yhtymäjohtajalle, viestintäjohtajalle ja YKN:n puheenjohtajalle
- Noudata viranomaisilta ja esimieheltäsi saamiasi ohjeita
- Suuronnettomuus: seuraa uutisia

Suurista vahingoista ja kaikista onnettomuuksista tieto välitetään yhtymäjohtajalle, yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtajalle ja viestintäjohtajalle. Sama koskee muita kriisinomaisia tilanteita. Tärkeää on varmistaa, että heistä ainakin yksi saa tiedon. Tekstiviesti, sähköposti tai vastaajapalveluun jätetty viesti ei riitä. Pienissä vahingoissa riittää ilmoitus esimiehelle.

Onnettomuustilanteissa tiedotusvastuu muun muassa pelastustoimien etenemisestä on aina sillä viranomaisella, jolla on tilanteen johtovastuu, yleensä pelastustyötä johtavalla viranomaisella. Yhteydet omaisiin ja viranomaisiin hoitaa pääsääntöisesti pelastustoimi, joka tarvittaessa pyytää virka-apua seurakunnalta.

Seurakuntayhtymän nimissä lausuntoja antaa yhtymäjohtaja ja seurakunnan nimissä kirkkoherra tai heidän sijaisensa. Tiedotusvälineitä saattaa kiinnostaa ensimmäisen silminnäkijän tai muun asiaan keskeisesti liittyvän seurakuntien työntekijän henkilökohtainen kokemus. Haastattelutilanteessa on muistettava, että vääriä tietoja on vaikeaa jälkikäteen korjata ja väärät tiedot saattavat johtaa tilanteen hankaloitumiseen. Siksi haastatteluvastauksissa tulee pysyttäytyä omassa todellisessa, henkilökohtaisessa kokemuksessa, mutta ei ryhtyä arvioimaan syitä tai seurauksia.

Puhelinvaihde ja toimistonhoitajat ohjaavat kriisiin liittyvät yhteydenotot viestintäjohtajalle tai tapauskohtaisesti sovitulle muulle henkilölle.

Puhelinvaihteen numero on (08) 316 1300

9.4 Sairauskohtaus tai tapaturma

Selvitä ja tarkista

- Mitä on tapahtunut?
- Tarkista henkilön tila (herääkö, hengittääkö).

Anna tarvittaessa ensiapua

- Tajuton, mutta hengittävä potilas käännetään kylkiasentoon.
- Jos henkilö ei hengitä, aloita ensiapu osaamisesi ehdoin.

Tee hätäilmoitus

- Soita numeroon **112**.
- Kerro, mistä soitat. **Riistatie 1, OULU**
- Kerro, mitä on tapahtunut.
- Toimi ohjeiden mukaisesti.
- Ilmoita potilaan tilassa tapahtuneista muutoksista hätäkeskukseen.

Näin elvytät

Potilaan elvyttäminen:

- Siirrä potilas väljempään tilaan.
- Avaa hengitystiet (Ojenna autettavan pää leuan kärjestä nostamalla ja toisella kädellä otsasta painamalla.)
- Aloita elvytys painalluksilla.
- Etsi painelukohda (rintalastan alaosa kahden sormen leveyden verran ylöspäin).
- Vie kädet rinnalle päällekkäin ja paina rintakehää alas (älä ryskää!) tasaisesti (30) painalluksen verran.
- Käännä pää taaksepäin ja sulje nenä.
- Paina tiiviisti huulet huulia vasten.
- Puhalla aikuiselle sen verran kuin omista keuhkoista tulee yhdellä kertaa ja tee se kaksi kertaa (lapsille huomattavasti vähemmän, vauvalle poskosilla).
- Jatka elvytystä tauotta rytmillä 30:2, (kunnes autettava herää: liikkuu, avaa silmänsä ja hengittää normaalisti, ammattihenkilöt antavat luvan lopettaa tai voimasi loppuvat.)

Verenvuodon tyrehdytys:

- Aseta potilas makuaasentoon.
- Jos verenvuoto on raajassa, kohota raajaa.
- Tyrehdytä vuoto painamalla sormin tai kämmenellä suoraan vuotokohtaa.
- Tee paineside

Sokkipotilaan ensiapu:

- Tyrehdytä verenvuodot.
- Aseta potilas pitkälleen jalat koholle.
- Peittele lämpimästi
- Huolehdi, että hengitystiet pysyvät avoimina.
- Käänä tajuton kylkiasentoon.
- Rauhoita potilasta.
- Älä anna juotavaa, koska se voi johtaa oksenteluun.

9.5 Tulipalo

Pelasta ja varoita

- Pelasta välittömässä vaarassa olevat ja varoita muita.
- Ohjatkaa ihmiset kokoontumispaikalle.

Sammuta ja rajoita

- Yritä alkusammutusta, vältä savua. Älä vaaranna itseäsi.
- Rajoita palon sekä savun leviämistä sulkemalla palotilaan johtavat ovet ja ikkunat.

Hälytä

- Hälytä palokunta paikalle soittamalla turvallisesta paikasta numeroon **112**.
- Kerro mistä soitat ja missä palaa (osoite ja kerros) ja onko ihmisiä vaarassa.
- Älä katkaise puhelua ennen kuin saat luvan.

Opasta

- Opasta pelastushenkilöstö paikalle.

Evakuointitilanteessa kokoontumispaikka on: Kiinteistön etupuolessa, koulun lastauslaiturin edessä

9.6 Toimenpiteet hätäpoistumistilanteessa

Palonalku on havaittu ja hätäilmoitus on tehty, tai palovaroittimen sireeni hälyttää.

OTA JOHTOVASTUU / TEE TILANNEARVIO

Toiminnasta vastaava henkilö tai seurakuntamestari

TEHTÄVÄT / TEHTÄVIEN JAKO

Määrää itsellesi apulaisia pelastustehtäviin henkilökunnan lisäksi

1. Selvitetään mistä hälytys aiheutuu

- Tarkasta paloilmittimelta palopaikka ja paikanna se kaaviosta
- Missä palaa, onko savua
- Onko vikahälytys
- Onko "pikkujuttu"

2. Onko ihmisiä vaarassa

3. Päätös hätäpoistumisesta – johtovastuussa olevan on tehtävä ratkaisu

- Onko savua
- Siirrytäänkö ulos

4. Hätätieto tai varmistussoitto 112

- Tilannetietoja

5. Käske opastus ja liikuntarajoitteisten auttaminen

6. Kuuluta tilaisuuden keskeyttäminen ja kerro tilanne

- Ohjeet poistumisesta ja missä on kokoontumispaikka
- Mitä mukaan
- Tietävätkö kaikki

7. Käske tilojen tarkastus, että kaikki ovat poistuneet

- Ilmoitukset tarkastustuloksista

8. Nimeä johtaja kokoontumispaikalle

- Ensiavun järjestäminen
- Puuttuvien kysely
- Informaatio tilanteesta ja jatkosta

9. Yhteistyö pelastustyön johtajan kanssa

- Yleisavain
- Rakennuksen tuntemus

10. Ilmoitukset

- Yhtymänjohtaja, yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja, viestintäjohtaja
- Lähin oma esimies

9.7 Toiminta kokoontumispaikalla

Kokoontumispaikka: Kiinteistön etupuolessa, koulun lastauslaiturin edessä

Kun ihmiset ovat poistuneet rakennuksesta ja edenneet kokoontumispaikalle, alkaa henkilökunnan edustaja johtaa toimintaa. Tilanteen mukaan on pohdittava, onko turvallista jäädä nimetyille ko-

koontumispaikalle, vai onko ihmiset ohjattava toisaalle: esimerkiksi ennalta sovittuun sisätilaan tai lähistöllä olevaan kiinteistöön.

Kokoontumispaikalta ei saa poistua ilman kokoontumispaikan vastuuhenkilön lupaa. Toimintaa kokoontumispaikalla johtaa kiinteistön turvallisuushenkilöstö. Turvallisuushenkilöstö tiedottaa tilanteen edistymisestä ja ilmoittaa milloin kiinteistöön saa palata.

Muistettavia asioita kokoontumispaikalla:

- mahdollisista loukkaantuneista huolehtiminen, ilmoitettava turvallisuushenkilöstölle
- liikuntarajoitteisista tai muuten vajaakuntoisista huolehtiminen
- ilmoitettava, mikäli tietää jonkun jääneen sisälle

Varakokoontumispaikka

Mikäli kokoontumispaikka ei ole turvallinen, niin siirrytään suojelujohdon erikseen määrittämään turvalliseen varakokoontumispaikkaan. Myös viranomaiset osoittavat tarvittaessa suojapaikat pidentämiä varten.

9.8 Liikuntarajoitteisen avustaminen hätätilanteessa

Liikuntarajoitteisten henkilöiden poistuminen rakennuksesta hätätilanteessa voi olla vaikeaa ja hidasta. Pyri auttamaan heitä mahdollisuuksiesi mukaan.

Huomioitavia asioita autettaessa liikuntarajoitteista henkilöä poistumisessa

- Auta liikuntarajoitteista poistumaan omien kykyjesi mukaan.
- Huolehdi auttamastasi henkilöstä myös ulospääsyn jälkeen.

9.9 Vesivahinko

Toimintaohjeet

- Katkaise sähköt vuotokohteesta ja sen läheisyydestä.
- Tyrehdytä vuoto esim. sulkemalla veden pääsulku, jos mahdollista.
- Ilmoita asiasta välittömästi:
 - huoltomiehelle: Kiinteistöpalvelut, puh. 044 3161730, päivystys 010 636121
 - päivystäjälle, Oulun Vesi 044 7033800
- Tarvittaessa ota yhteys hätänumeroon **112**.
- Veden pääsulku: Lämmönjakohuoneessa, heti ovesta vasemmalla
- Lämmönjakohuone: Kiinteistö vasemmalla sivustalla
- Sähköpääkeskus: Eteisessä

Mikäli vesivaara uhkaa rakennuksen ulkopuolelta

- Ilmoita kiinteistönhoidolle ja tarvittaessa hätäkeskukseen **112**.

9.10 Väkivallan uhatessa

Aseettomassa uhkaustilanteessa, toimi seuraavasti.

- Käyttäydy rauhallisesti ja pyri rauhoittamaan henkilö omalla käytökselläsi.
- Varmista, ettet käännä selkääsi tai ajaudu nurkkaan, jotta sinulla on aina pakotie uhkaavasti käyttäytyvän henkilön läheisyydestä.
- Mahdollisuuksien mukaan pyydä apua.
- Pakene ja auta muita pakenemaan paikalta

Pidä huolta omasta turvallisuudestasi. Pyri ohjaamaan uhkaava henkilö paikkaan, jossa hän ei voi olla vahingoksi muille. Tapauksen jälkeen ilmoita tapahtuneesta tarvittaessa poliisille.

Jos uhkaavalla henkilöllä on ase, toimi seuraavasti.

- Älä tee vastarintaa.
- Tee vain mitä uhkaaja käskee.
- Pyri mahdollisuuksien mukaan varoittamaan muita.
- Ovien sulkemisella voidaan rajoittaa henkilön kulkua kiinteistössä.
- Tilanteen jälkeen, soita **112**, jotta paikalle saadaan ammattiapua mahdollisimman nopeasti.

Kuuntele ohjeita ja toimi niiden mukaan.

Jokainen uhkaus ja havainto mahdollisesta uhkatilanteesta on otettava vakavasti ja niistä on ilmoitettava välittömästi poliisille. Omalla käyttäytymisellä voi olla mahdollista vaikuttaa tilanteen kehittymiseen, ota siksi kaikki uhkatilanteet vakavasti ja pyri rauhoittamaan jo alkaneet tilanteet.

9.11 Pommiuhka

Pommiuhkaus on usein perätön ja häiriintyneen ihmisen tekemä, mutta se on silti aina otettava vakavasti ja jokaisesta uhkauksesta tulee ilmoittaa poliisille. Tärkeää tilanteessa on säilyttää oma maltti ja rauhallisuus.

Kun uhkaus tulee puhelimitse

- Pysy rauhallisena. Pitkitä puhelua.
- Tee muistiinpanoja. Kirjoita uhkaus sanatarkasti muistiin.
- Kysele kysymyksiä.
 - Missä pommi on?
 - Miltä pommi näyttää?
 - Milloin pommi räjähtää?
 - Miksi?
- Pyri saamaan työtoverin huomio jo puhelun aikana, jotta hän voisi tiedottaa turvallisuudesta vastaavaa jo puhelun aikana.
- Kiinnitä huomiota soittajan puhetyyliin ja äänen sävyihin.
 - Onko hänen puheestaan havaittavissa murteita tai muita erityispiirteitä?
 - Onko hän kiihtynyt?
 - Lukeeko hän viestin paperilta?
- Kuuntele myös taustääniä (esimerkisi liikenne tai taustalla käytävät keskustelut).
- Puhelun jälkeen tiedota asiasta oman tilasi ja kiinteistön turvallisuudesta vastaavia henkilöitä (ks. Turvallisuushenkilöstö-luku).
- Mikäli tämä ei ole mahdollista, soita välittömästi poliisille **112** ja toimi sieltä saatujen ohjeiden mukaisesti.

Epäilyttävä esine tai uhkauskirje

- Älä koske esineeseen.
- Mikäli kyseessä on kirje tai muu vastaava, jota jo olet käsitellyt, paina mieleesi kohdat, joihin olet koskenut, ja sijoita kirje esimerkiksi muovitaskuun.
- Ilmoita välittömästi oman tilasi ja kiinteistön turvallisuudesta vastaaville henkilöille (ks. Turvallisuushenkilöstö-luku) sekä poliisille hätänumeroon **112**.
- Eristä aluetta mahdollisuuksien mukaan. Pidä mielessä tuleva mahdollinen poliisitutkinta (sormen- ja kengänjäljet ensiarvoisia todisteita).
- Älä hätäänny. Toimi poliisin sekä turvallisuushenkilöstön ohjeiden mukaisesti.

9.12 Yleinen vaaramerkki

Yleinen vaaramerkki on minuutin pituinen nouseva ja laskeva äänimerkki tai viranomaisen kuultama varoitus. Nousevan sekä laskevan jakson pituus on 7 sekuntia. Yleinen vaaramerkki tarkoittaa väestöä uhkaavaa välitöntä vaaraa.

Vaara ohi -merkki on yhden minuutin mittainen tasainen äänimerkki. Se on ilmoitus siitä, että uhka tai vaara on ohi.

Toimi näin kuultuasi yleisen vaaramerkin

- Siirry sisälle. Sulje ovet, ikkunat ja ilmastointi.
- Avaa radio ja odota ohjeita.
- Vältä puhelimen käyttöä, etteivät linjat tukkeudu.
- Älä poistu alueelta ilman viranomaisten kehotusta.

Kaasuvaara

Kaasuvaarasta annetaan yleinen vaaramerkki

Toimi seuraavasti

- Jos olet sisätiloissa ja haistat kaasua:
 - pysyttele sisällä, hakeudu yläkerrokseen, kuuntele radiosta lisätietoja
 - paina märkä vaate suun eteen ja hengitä sen läpi
- Jos olet ulkona, kun haistat kaasua etkä pääse sisälle:
 - kiirehdi kaasupilven alta sivutuuleen
 - pyri mahdollisimman korkealle, esimerkiksi mäen päälle

Lisätietoja kaasulta suojautumiseksi

- Pysäytä ilmastointilaitteet ja sulje ovet sekä ikkunat tiiviisti.
- Voit sulkea ja teipata myös sisäovet ja pysytellä tuulen alapuolisissa tiloissa.
- Kaasun hajun tuntiessasi voit hengittää kostean, huokoisen kankaan läpi.
- Viranomaiset ilmoittavat radiossa tai kaiutinautoilla milloin myrkkypilvi on haihtunut. Tuuleta sisätilat sen jälkeen huolellisesti.

Säteilyvaara

Säteilyvaarasta annetaan yleinen vaaramerkki.

Mene sisälle.

- Sulje ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmastointi.
- **Talon keskiosissa ja kellarissa on paras suoja. Ota joditabletit vasta viranomaisen kehotuksesta (joditabletteja tulisi olla 2/henkilö).**

Vältä ulkona liikkumista

Lisäohjeet

Lisäohjeita saat kaupunkisi pelastusviranomaisilta, tiedotusvälineistä sekä Yleisradion teksti-TV:n sivulta 867. Tietoa saat myös Säteilyturvakeskuksen Internet-sivuilta osoitteesta www.stuk.fi ja pelastustoimen sivuilta www.pelastustoimi.fi.

9.13 Sähkökatkot

Toiminta sähkökatkon aikana

Sähköt katkeavat toimitilasta, mutta yleisten tilojen valot toimivat edelleen

- Jos mahdollista, tarkista sulakkeet toimitilan omasta ryhmäkeskuksesta.
- Mikäli ongelma ei ratkennut, niin ota yhteys kiinteistöhuoltoon (puh. 044 3161730).

Sähköt katkeavat sekä toimitilasta että yleisistä tiloista

- Käytä taskulamppua
- Tarvittaessa opasta muita

9.14 Kynttilöiden turvallinen polttaminen

Kynttilöiden turvallisen polttamisen takaamiseksi, otattehan huomioon seuraavat seikat:

- Kynttilöitä saa polttaa vain tiloissa olevissa kynttiläjaloissa tai palamattomien alustojen päällä
- Varmistettahan, ettei kynttilöiden lähellä ole palavia tai helposti syttyviä materiaaleja, esimerkiksi verhoja
- Kynttilöitä ei koskaan saa jättää vartioimatta
- Kynttilöitä ei saa polttaa liian lähekkäin
- Tutustuttehan myös kiinteistön alkusammutuskalustoon
- Ohjeistusta, kynttiläjalkoja ja alusia voi tiedustella henkilökunnalta

Hätätapauksessa soita 112

10 Väestönsuojelu

Kiinteistössä ei ole omaa väestönsuojaa. Kiinteistö kuuluu yleisen väestönsuojelun piiriin. Pelastustoimi varautuu alueelliseen väestönsuojeluun. Pelastustoimi varautuu toimimaan myös poikkeusoloissa. Keskeisiä tehtäviä ovat uhkien havaitseminen ja niistä varoittaminen, väestön suojaamismahdollisuuksien ylläpito sekä pelastustoiminnasta huolehtiminen. Tavoitteena on mahdollisimman tehokas toiminta poikkeusolojen onnettomuustilanteissa. Viranomaiset ohjeistavat tarvittaessa väestönsuojiiin siirtymisen.

Kiinteistön lähin yleinen väestönsuoja sijaitsee osoitteessa:

*Satulatie 2
90540 Oulu*

11 Suojaväistö

Suojaväistöllä tarkoitetaan väestön siirtämistä johdetusti pois vaara-alueelta tilanteissa, joissa sen katsotaan aiheuttavan pienemmän riskin sisätiloihin suojautumiseen verrattuna. Tällaisia tilanteita ovat kaikki nopeasti kehittyvät vaarallisten aineiden onnettomuudet, voimakkaat palokaasujen aiheuttamat haitat, räjähdysvaara ja säteilytilanne.

Suojaväistö tehdään aina viranomaisten erillisen määräyksen perusteella. Viranomaiset ovat jo ennakolta suunnitelleet suojaväistön suorittamisen alueelta ja varanneet siihen tarvittavan kuljetuskaluston.

12 Irtaimiston säilytys

Erilaisten tavaroiden säilyttämisestä voi aiheutua tulipalon syttymisen tai leviämisen vaara, turvallisen poistumisen estyminen hätätilanteessa sekä tulipalon sammuttamisen vaikeutuminen.

Rakennuksen uloskäynnit on aina pidettävä kulkukelpoisina ja esteettöminä.

Uloskäytävät, porrashuoneet, sisäiset käytävät ja varastojen kulkureitit

- Ei saa säilyttää mitään tavaraa.

Rakennusten alla tai läheisyydessä

- Ei saa säilyttää helposti syttyvää materiaalia tai muuta tavaraa rakennusten seinustoilla, mm. roska-astiat, pahvipinot ja kuljetuslavat

Huom!

- Pelastusviranomainen voi yksittäistapauksissa antaa poikkeuksia, esimerkiksi säilytettäväksi isomman määrän tai sallia säilytyksen eri paikassa tai rajoittaa säilytystä, jos turvallisuus sitä vaatii

ONNETTOMUUSUHKIEN KARTOITUS JA ANALYSOINTI

Onnettomuusuhka	Tapahtuman syy ja vaikutukset	Hallintamenetelmät	Kehityssuunnitelma
Sairauskohtaus	Asiakkaissa runsaasti vanhuksia, joilla sairauksia	Ensiapuvälineiden ja alkusammuttimien sijainnit on esitetty pohjapiirroksessa. Kiinteistössä tulee pääsääntöisesti olla SPR:n EA-kurssin suorittanut henkilö. Seurakuntamestarit ovat ensiapukoulutettuja	Henkilöstöä tiedotetaan kursseista.
Loukkaantuminen	Kaatuminen portaissa, liukastuminen, ylimääräiset sähkölaitteet	Ensiapukoulutus, varovaisuus, valaistus, liukkaudenestotarrat, hiekoitus, oikeat asennukset, valvonta	Seuranta ja reagointi tullessiin vaaratilanneraportteihin
Sähkölaitteet	Jatkojohdot, lamppujen vaihto, elektroniset laitteet	Kaikissa kiinteistöissä tehtävissä sähkötöissä käytetään ulkopuolisia urakoitsijoita, joilla on riittävät oikeudet tilattuun sähkötyöhön.	Vioista ilmoitetaan aina kiinteistöpalveluihin
Väkivaltatilanteet	Päihtyneet henkilöt, huumeiden käyttäjät	Uhkatilannekoulutus, henkilöstön tilat on lukittu. Ilta-aikana kiinteistössä kulkua on rajoitettu.	Tiloissa, joissa kohdataan asiakkaita on aina kaksi poistumistietä
	Päivystävän papin ja diakonien vastaanotossa tapahtuvat uhkatilanteet	Työhuoneessa tai –pöydällä ei saa olla näkyvillä ja käteen otettavissa mitään lyömiseen soveltuvaa esinettä.	Työskentelypisteistä on kaksi poistumisreittiä ja pöytien alla on vartijan kutsupainikkeet.
Tulipalo	Sähkölaitteet, ilkivalta, tuhopoltto, valaisimien kuumeneminen, tulityöt	Valvonta ja vartiointi siisteys, ei palokuormia. Tavaroiden säilyttäminen poistumisteillä on kielletty.	Vastuu palonturvallisuudesta kuuluu kaikille rakennuksessa toimiville ja henkilökunta huolehtii asiakkaiden – seurakuntalaisten turvallisuudesta.
	Kynttilät	Kynttilöitä poltetaan vain tiloissa, joissa henkilöitä on paikalla	Kynttilöiden polttamiseen kiinnitetään erityistä huolellisuutta ja huomioidaan paloilmoittimen asettamat rajoitukset.
Vuotovahingot / tulva	Putkistot ja vesikalusteet, viemäriverkoston tulviminen, rankkasade	Tarkastukset ja ennakointi, katon ja vedenpoistojärjestelmän puhtaus	Seuranta

Onnettomuusuhka	Tapahtuman syy ja vaikutukset	Hallintamenetelmät	Kehityssuunnitelma
Rikos	Ilkivalta, murtautuminen, varkaus, väkivalta, uhkailut, tuhopoltto	Kiinteistö on varustettu ajantasaisella lukituksella.	Yhtymän toimitilat, lukuun ottamatta yleisö- tai asiakastiloja, on tarkoitettu vain työntekijöiden käyttöön. Henkilöstön liikkuesssa lukituista ovista huomioitava, että ulkopuolisia henkilöitä ei pääse tiloihin.
Sähkö- tai vesikatkos	Alueellinen sähkökatko, alueellinen vesikatkos, vika kiinteistön laitteissa	Hätävalot, taskulamppuja, jos ennakkotieto vesikatkoksesta, varataan vettä. Tarkastukset ja huolto. Pelastussuunnitelmassa vikanumerot.	Seuranta
Luonto	Kattorakenteet, rankkasade, kulku-urien liukkaus	Tarkastukset, puhtaus jäänpoisto, hiekoitus, valaistus	Seuranta
Tietoturvallisuus	Virukset, haittaohjelmat, tietovuodot	Tietohallinto on ohjeistanut ATK-turvallisuuteen liittyvät asiat	Jos tietokone jätetään vartioimatta, on tietokoneelta aina kirjauduttava ulos.
Tilojen käyttö. Tiloja luovutetaan ulkopuolisten käyttöön	Uhka- ja vaaratilanteissa toimiminen oudossa kiinteistössä. Poistuminen tulipalossa.	Yhtymän tilojen käyttäjien opastaminen. Tiloista vastuussa oleva taho (palveluyksikkö tai seurakunta) opastaa vuokraajan kiinteistökohtaiseen pelastussuunnitelmaan. Kun tilaisuuden järjestäjä on yhtymän palveluyksikkö tai seurakunta, niin silloin toiminnasta vastaava työntekijä on ensisijaisesti turvallisuudesta vastaava henkilö ja hän käynnistää onnettomuus- tai vahinkotapauksessa omatoimiset pelastustoimenpiteet	Opastuksessa korostetaan omatoimisia pelastustoimenpiteitä ja niiden käynnistämistä. Tilan käyttäjällä tai vuokraajalla tulee olla nimettyä tilaisuuden turvallisuudesta vastaava henkilö.